

TEB 31. Dönem II. Başkanlar Danışma Kurulu Toplantısı Yapıldı

(2 Mayıs 1998)

İlacın yapısı, ilaç pazarının yapısı ve ülkenin yapısı nedeniyle ilaç fiyatlarının serbest bırakılması olanaklı değildir.

İlaç fiyatları, ilaçta patent ve OTC yaklaşımlarının Türkiye'de yerli ilaç sanayinin giderek kaybolmasına neden olacağı şeklindeki değerlendirmelerimize yıllardır kulak tıkayanlar, şimdi bu gerçeğe yüzyüze gelmişlerdir.

Devlet, en büyük alıcısı olduğu ilacın fiyatını asla serbest bırakmamalı ve mutlaka denetlemelidir.

II. Başkanlar Danışma Kurulu İlaç Fiyat Kararnamesi değişikliği konusunda TEB'in görüşünü oluşturmak üzere toplandı.

2 Mayıs 1998 tarihinde yapılan toplantıya 32 oda başkanı katıldı.

Merkez Heyeti, bu toplantıdan önce tüm odalara Avrupa'da ilaç fiyatlarının ve eczacı karlılığının belirlenmesini gösteren bir kitapçık ve ayrıca eczanelerin giderlerini belirlemeye yönelik olarak hazırlanan anket formlarını gönderdi.

TEB Genel Başkanı Mehmet Doğan, toplantının açılışında, I. Başkanlar Danışma Kurulu Toplantısı'nda alınan karar doğrultusunda ilaç sektörünün temsilcileri ile yapılan toplantılar ve sonuçları ile ilgili bilgi verdi.

II. Başkanlar Danışma Kurulu Toplantısı'nda ilacın özellikleri, fiyatının belirlenmesi, eczacı kar oranları, ilaçta patent uygulaması, yerli ilaç sanayinin durumu, ilaç pazarının yapısı, ilaç sektörünün yapısı, ilaçta KDV uygulaması, sosyal güvenlik kurumlarının durumu, AR-GE çalışmaları vb. pek çok konuda görüşler bildirildi.

II. Başkanlar Danışma Kurulu Toplantı tutanaklarından hazırlanan kısa bir özete aşağıda yer veriyoruz.

İlacın Yapısı

İlaç tüm ürünler arasında temel ürünler denilen, yani insan gereksinimlerini karşılamada esas olan, onsuz olunamaz özellikteki ürünler arasında sayılmaktadır.

İlacın fiyatının artışı, talebini azaltmaz, çünkü; ilacın tüketim kararını veren direkt ilacı alan kişi değil, hekimdir. Hekim ilacın fiyatından çok kalitesine yönelerek tüketim kararını vermektedir.

Bu yönüyle, insan yaşamıyla doğrudan bağlantılı olan, hava ve su gibi temel bir madde olan ilacın, serbest piyasa mekanizmasıyla kendi kendine düzenlenmesi ve olumlu bir dengeye gelmesi beklenemez. **Bu nedenle bu pazarın dizginlenmesinde tüm halk adına rol alması gereken tek etken vardır; o da Devlettir.**

İlaç Pazarının Yapısı

İlaç firmalarının pazar güçlerinin çok yüksek olması, pazarda fiyatlarını çok yüksek boyutta belirlemelerini getirmektedir. Pazarın oligopol yapısı, rekabetin çok sınırlı olmasını, çok sayıda tekel ilaç olmasını, özellikle ithal ilaçların büyük kısmının tekel durumunda olmasını getirmektedir.

Pazarın bu özellikleri nedeniyle devlet çeşitli düzenleyici roller üstlenmeli, nitelikli ilaç, bol ve çeşitli ilaç, ucuz ilaç bulundurulmasının önlemlerini mutlaka almalıdır.

Devlet, ilaç üretimi, dağıtım ve tüketimi alanında kamu yararını gözeterek düzenleyici ve emredici bir görev almak zorundadır.

Ülkenin Yapısı

Ülkenin dışa bağımlı olması, etken maddeyi sürekli ithal etmesi ilaç fiyatlarının artmasının en önemli unsurlarından biridir. Esas kar hammadde üzerinden yapılmaktadır.

Bugünkü kararnemeye göre, etken maddenin fiyat ve miktar denetimi yoktur. İlaç etken maddelerinin dünya fiyatlarının Sağlık Bakanlığı'na araştırılmasında yarar vardır, böylece bu alanda denetimlerin sözkonusu olabileceği görülecektir.

İlaç Fiyatlarının Belirlenmesi ve Denetimi ile İlgili Yasal Düzenlemeler

Anayasanın 6 ncı maddesi , 1262 sayılı yasanın 7 nci maddesi ve 3359 sayılı yasanın 2 nci maddesi, Sağlık Bakanlığı'nı, ilaç fiyatlarını denetlemek ve ilaç fiyatlarını yürütmekten sorumlu kılmıştır.

Türkiye'de ilaç fiyatlarıyla ilgili düzenleme, 1262 sayılı yasa, 3359 sayılı yasa ve bunlara bağlı olarak Resmi Gazete'de yayınlanan 1984 karararnesine göre yapılmaktadır.

İlaç Fiyatları Neden Serbest Bırakılmamalıdır!

İlacın, ilaç pazarının ve ülkenin yapısı nedeniyle ilaç fiyatlarının serbest bırakılması olanaklı değildir.

İlaç fiyatlarının serbest bırakılması sosyal güvenlik kurumları açısından da olanaklı gözükmemektedir. Bu durumda, sosyal güvenlik kurumları jenerik

ilaca yönelecek, jenerik ilaçlarda alım farklılığı yaratabilmek için de firmalar çok sayıda reklam ve promosyona yönelecektir.

Beşeri ilaçlarda tek ve en büyük alıcı Devlettir. O nedenle devlet, kendi ödeyeceği ilacın fiyatını asla serbest bırakmamalı ve mutlaka denetlemelidir.

İlaç Sektörü

Fiyat denetim mekanizmalarını, firmaların normal karlılığını yürütebilecek boyutta tutmak gerekir. Bu aşırı boyuta kaçınca, Türkiye'de yeni yatırım, yeni teknoloji oluşmamaktadır.

İlaç sektöründe üretilen parasal kaynaklar hiçbir zaman için AR-GE çalışmalarına yönlendirilmemekte, bu sektörde kazanılanlar başka sanayi kollarına aktarılmaktadır.

Ülke ekonomisine gerçekten katkıda bulunan, dışa bağımlılığı en aza indirmeye çalışan, yatırımlarıyla bu ülkenin ilaçsız kalmamasına çalışan, istihdam olanakları yaratan yerli üreticilerin desteklenmesi kararının bu toplantıdan çıkarılarak açıkça kamuoyuna duyurulması gerekir.

Üretimi olmayan ülkeler ithalata yönelerek sömürge olurlar. Sömürgeleşmek istemiyorsak, Türkiye'deki üretimi desteklemek zorundayız. Bunun için patent, OTC, fiyat ve AR-GE kavramlarını yerli yerine oturtmak gerek.

Eczacı Kar Oranı

İlaç sektörü yeni bir yapılanmaya gidiyor. Sanayi, dağıtım kesimi hızlı bir şekillenmenin ve değişiminin içerisinde. Eczanelerin de buna uygun olarak ilkelerini, bakış açılarını, hedeflerini doğru belirlemesi gerekiyor.

Mesleğin özgür, özgün olabilmesi için eczacının yasal kurallar içerisinde karlılığının artması, eczacı karının sanayicinin tavizlerine bağlı olmaması gerekir.

İlaç dağıtım kanallarının karlılığımızı artırıcı olanaklarından ancak belli sayıdaki eczacı yararlanmaktadır.

Sanayinin iskonto, mal fazlası gibi tavizler vererek yarattığı tehdidin üzerimizden kalkması için eczacı kar oranının artması, sabit bir rakamla belirlenmesi gerekir. Eczacı karının üreticinin iki dudağı arasında çıkacak tavizlere bağlı olmasına, eczacı karını devletin yerine firmaların belirlemesine izin verilmemelidir.

Eczaneler arasında adaletsizliğe ve deontoloji dışına çıkmaya neden olan mal fazlalarının reddedilmesi gerekir.

İlaç fiyatlarının, içerisinde TEB, SB, TTB, ilaç endüstrisi temsilcilerinin yer aldığı bir komisyonda belirlenmesi gerekir.

İlaçta KDV

Reçeteye satılan, sosyal güvenlik kuruluşlarının karşıladığı ve devlete fatura edilen ilaçlarda KDV oranı azaltılmalı, pahalı olan ve raporla verilen ilaçlarda tamamen kaldırılmalıdır.

En büyük alıcısı devlet olan ilaç konusu tüm yönleriyle, üretimden tüketimine öncelikle sosyal devlet anlayışının öne aldığı bir sağlık politikasıyla, geri ödeme sisteminin yeniden tartışılmasıyla, üretim modellerinin yeniden gözden geçirilmesiyle, fiyat politikalarının yeniden tartışılmasıyla, Türkiye'nin ihracat olanaklarının artırılması yönündeki çalışmaların ve diğer aklı gelebilecek tüm yönlerinin ele alınmasıyla, aceleye getirilmeden, ancak geç de kalmadan ulusal bir ilaç politikasının saptanması sorunların çözüme kavuşmasını sağlayacaktır.

